

SAOPŠTENJE 30/2023

Datum objave:
 15.03.2023.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Četvrti kvartal 2022.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za četvrti kvartal 2022. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

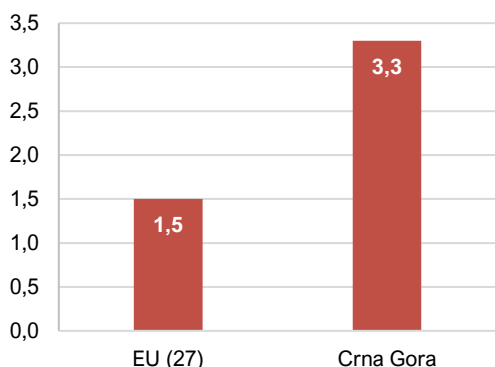
Bruto domaći proizvod Crne Gore u četvrtom kvartalu 2022. godine iznosio je 1 544,8 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1 338,6 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u četvrtom kvartalu 2022. godine iznosila je 3,3%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IVQ 2022 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	1 544,8
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	1 382,2
Stopa nominalnog rasta, %	15,4
Stopa realnog rasta, %	3,3

Grafik 1. Realne stope rasta za IVQ 2022, u %

Grafik 2. Realne stope rasta IQ 2020 - IVQ 2022, u %

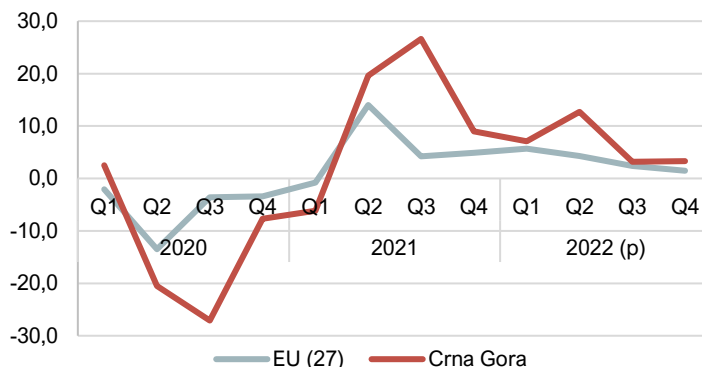

Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IVQ 2021	IVQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 259 749	1 514 490
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	989 739	1 202 941
1.2	1.2 Potrošnja države	270 010	311 549
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	283 716	346 029
3	3 Promjene u zalihama	147 606	114 251
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-352 436	-429 945
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	507 865	738 576
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	860 301	1 168 522
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 338 635	1 544 826

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IVQ 2021	IVQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	94,1	98,0
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	73,9	77,9
1.2	1.2 Potrošnja države	20,2	20,2
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	21,2	22,4
3	3 Promjene u zalihama	11,0	7,4
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-26,3	-27,8
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	37,9	47,8
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	64,3	75,6
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

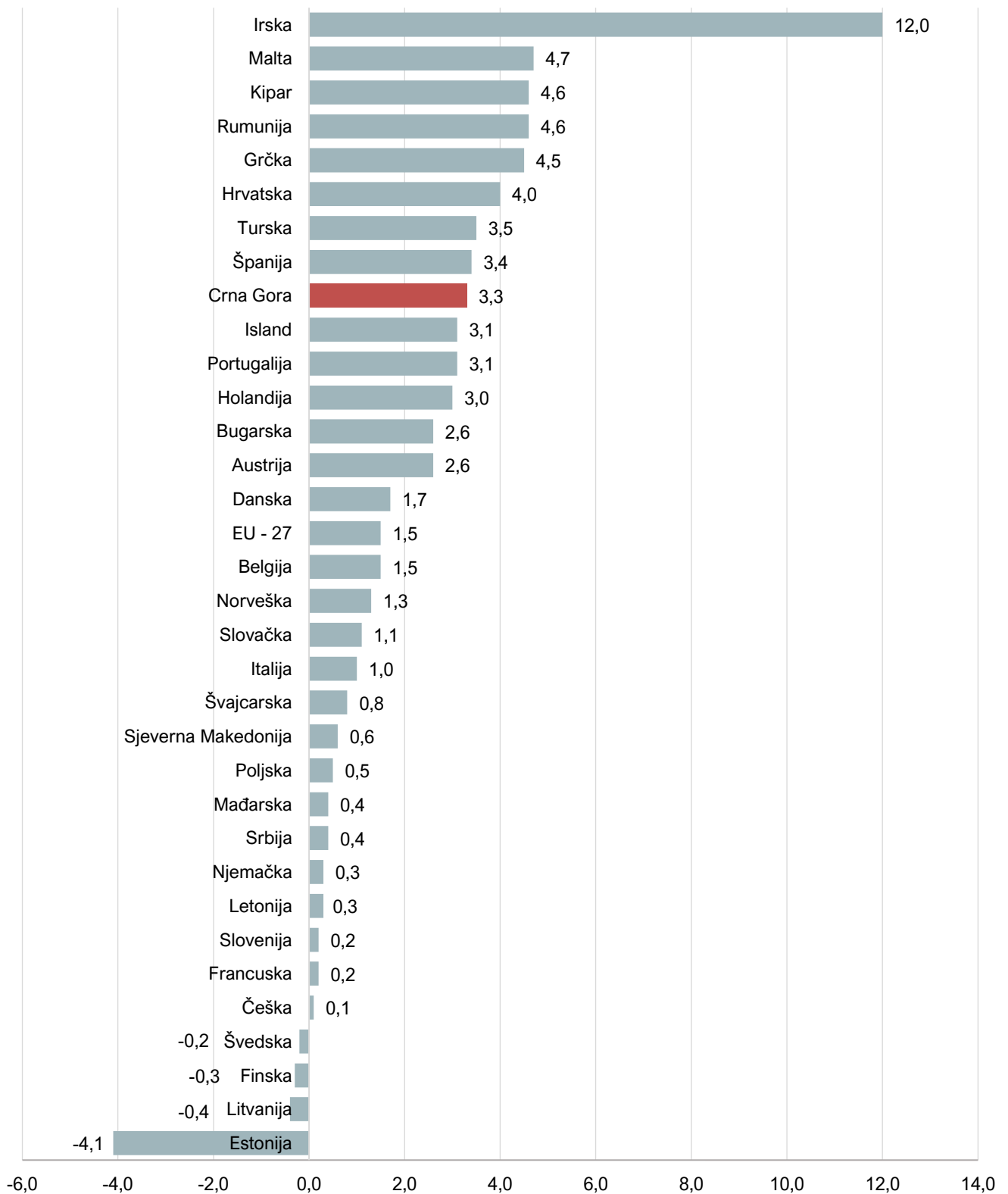
Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IVQ 2021	IVQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 222 829	1 314 062
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	957 594	1 036 255
1.2	1.2 Potrošnja države	265 236	277 806
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	252 910	293 858
3	3 Promjene u zalihama	106 177	123 805
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-320 799	-349 512
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	465 924	616 611
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	786 723	966 123
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 261 117	1 382 213

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IVQ 2021	IVQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	97,0	95,1
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	75,9	75,0
1.2	1.2 Potrošnja države	21,0	20,1
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	20,1	21,3
3	3 Promjene u zalihama	8,4	9,0
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-25,4	-25,3
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	36,9	44,6
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	62,4	69,9
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled realnih stopa rasta BDP-a za IVQ 2022, u %

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:
<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2019-2023 (Sl. list CG br. 07/19) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Uprava prihoda i carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Uprave prihoda i carina

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave prihoda i carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)